

Rapport 1 EGENEVALUERING

Sekretariatets gjennomgang av Østre Agder samarbeidet

Januar 2017

Samarbeid
på tvers i
ØSTRE AGDER

Innhold

INNLEDNING	4
DEL 1: REDEGJØRELSE FOR DAGENS VIRKSOMHET	5
1.1 HISTORISK RESYME OVER ØSTRE AGDER –SAMARBEIDET 2007–2016	6
1.2 ØSTRE AGDERS ORGANISASJONSMODELL.	9
1.3 FINANSERING MED FINANSIERINGSMODELLER OG FINANSIERINGSKILDER	10
1.3.1 Kommunal finansiering	10
1.3.2 Ekstern finansiering	11
1,5	12
1.5 BUDSJETTRAMMER	12
1.6 MEDARBEIDERE I ØSTRE AGDER	13
1.5.1 Rekruttering av medarbeidere i sekretariatet for Østre Agder	14
DEL 2: SEKRETARIATET OG UNDERUTVALGS VURDERING AV NÅVÆRENDE ORGANISERING OG ARBEIDSFORM	15
2.1 MÅLOPPNÅELSE I HENHOLD TIL VEDTEKTER.	16
2.1.1 Samarbeidsforum for kommunene i regionen	16
2.1.2 Samordne regionen og kommunenes interesser overfor andre offentlige myndigheter, samt arbeide for å styrke regionens infrastruktur og arbeide for at regionen velges som lokaliseringssted for offentlige og private virksomheter.	18
2.1.3 Bidra til etablering av samarbeidsløsninger for områder av kommunenes virksomhet og tjenesteproduksjon	19
2.1.4 Gjennomføre prosjekter for å øke kompetansen i regionens kommuner og utvikle løsninger knyttet til levering av kommunale tjenester.	20
2.2 VURDERING FRA REFERANSEGRUPPE, LEDERGRUPPER OG FAGUTVALG.	22
2.2.1 Referansegruppen (rådmannsgruppen)	22
2.2.2 Østre Agder næringsnettverk	23
2.2.3 Østre Agder helse- og omsorgslederforum	24
2.2.4 Østre Agder skoleforum	26
3 AVSLUTTENDE KOMMENTARER FRA SEKRETARIATET	27

Innledning

Komplett [mandat og tidsplan](#) for evalueringen av Østre Agder foreligger på nettsidene til evalueringen.

Målsetning med evalueringen er som følger:

Evaluere det interkommunale samarbeidet i Østre Agder der en særlig ser på om det ivaretar den enkelt kommunens behov for tjenesteyting og tjenestesamarbeid, og om samarbeidet bidrar til positiv samfunnsutvikling og posisjonering for hele regionen.

Evalueringsprosessen skal bidra til å styrke eierskapet til Østre Agder i hvert enkelt kommunestyre/bystyre.

I fase 1 av evalueringen har fokus på dagens samarbeid. Da skal

- Sekretariatet avlevere en rapport (Rapport 1) som redegjør for dagens virksomhet. Herunder synspunkt på samarbeidet som har framkommet fra virksomhetens ulike faggrupper.
- Rapporten sammen med annet tilgjengelig skriftlig materiale blir gjenstand for en ekstern vurdering av et kompetent fagmiljø (forskningsstiftelse eller konsulentselskap). Deres vurderinger framgår av Rapport 2. Agderforskning ble tildelt oppdraget etter at fem fagmiljø var kontaktet.

Fase 2 av evalueringen skal gi anbefalinger for det videre samarbeidet i Østre Agder. Først gjennom utarbeidelse av et forslag til endringer i fra styret. Deretter drøfting av behovet for interkommunalt samarbeid i hvert enkelt kommunestyre og behandling av de foreløpige anbefalingene til endringer av Østre Agder fra styret.

Denne rapporten er sekretariatets svar på fase 1, kulepunkt 1. Rapporten er todelt der den første delen er en deskriptiv fremstilling av dagens virksomhet. Den andre delen utgjør sekretariatet og virksomhetenes vurdering av dagens situasjon med fokus på både positive og negative sider. Innspill fra faggrupper og sentrale samarbeidspartnere presenteres. Det lå et likelydende spørreskjema til grunn for deres tilbakemeldinger.

Del 1: Redegjørelse for dagens virksomhet

1.1 Historisk resyme over Østre Agder –samarbeidet 2007-2016

Det foreligger en [samlet historikk](#) for Østre Agder- samarbeidet. Dette kapittelet er et sammendrag av denne.

Når 8K-samarbeidet ble avsluttet høsten 2006, var det enighet om at regionen fortsatt hadde behov for å snakke sammen om regional utvikling. Derfor var det i møte 3.november 2006 enighet om å anbefale kommunene om å starte Østre Agder 2015. I praksis kom arbeidet i gang fra mars 2007. Senere på året vedtok Grimstad kommune å trekke seg ut. Alt fra starten forelå det en betydelig skepsis fra kommunene til at Østre Agder skulle utvikle seg til «4-forvaltningsnivå».

Allerede fra 2007 ble det etablert et fagforum for helse- og sosialsjefene eller tilsvarende medarbeidere og fra 2008 fikk vi et stort fellesprosjekt innenfor leseopplæring med vekt på systematikk i leseopplæringen og gode tilbud til etter- og videreutdanning av lærere med sikt på å styrke deres kompetanse på feltet. Samhandlingsreformen på helsefeltet kom og inn med full tyngde.

Fra starten var felles innsatsen for å få på plass store samferdselsprosjekt prioritert. Det ble lagt sterk vekt på E18 Arendal-Tvedestrand, men og på sammenkobling av Vestfoldbanen og Sørlandsbanen.

Fra 2008 ble det introdusert en konsultasjonsordning mellom kommunene for interkommunale driftstiltak som var ivarettatt av vertskommuneorganisering i budsjettprosessen.

I 2008 bistod Agderforskning samarbeidet med en analyse med sikte på å gi anbefalinger i forhold til videreføring av samarbeidet. De pekte allerede da på behovet for styrket forankring av samarbeidet i kommunene. Videre kom de med anbefalinger til nye vedtekter i forhold til hvilke oppgaver og hvilken organisering det interkommunale samarbeidet burde få.

I 2009 vedtok kommunene med unntak av Froland en [viljeserklæring](#) som har ligget til grunn for arbeidet. Samtidig kom og [vedtekter](#) på plass.

Østre Agder overformynderi ble etablert. Fra starten med tre kommuner som medlemmer. Etter hvert kom flere til. OSS (overordnet strategisk samarbeidsutvalg) ble etablert i samarbeid med Sørlandet sykehus HF, og det har blitt et viktig kontaktpunkt mellom kommunene og sykehuset. For å ivareta regionens felles helsesatsing ble det engasjert en samhandlingskoordinator. Fra starten på timebasis. Samtidig ble det etablert et uformelt samarbeid med Grimstad på helsefeltet. Arbeidet med E18 hadde fortsatt høy prioritet. Arendal reiste spørsmål om flere kommuner var villig til å ta et ansvar for Alternativ til vold, men det tok enda noen år før samarbeidet om dette kom på plass og først fra 2017 omfatter det samtlige kommuner.

I 2010 formaliserte styret en ordning med at samtlige rådmenn fikk anledning til å delta på styremøtene. Samarbeidet fikk og på plass egne [nettsider](#). Fra dette året ble ressursene som man hadde basert satsningen på styrket leseopplæring redusert slik at tilbudet ble trappet ned. Satsningen innenfor helsesektoren ble styrket og samhandlingskoordinator ble 40% stilling. Froland varslet at de ønsket å forlate samarbeidet fra 31/12-2011.

2011 ble leseprosjektet avsluttet med en gjennomgående positiv evaluering. Heftet Samarbeid på tvers ble publisert. Det ga en samlet oversikt over interkommunale samarbeid på dette tidspunkt. Østre Agder prøvde i løpet av året å igangsette en prosess med sikte på relokalisering av Friluftsrådet til Åmli. Dette fikk en ikke til og prosessen viste hvilken begrenset myndighet kommunene samlet evner å vise overfor interkommunale virksomheter med eget styre. Representanter for Østre Agder gjorde en betydelig innsats under utarbeidelsen av Regionplan Agder. Styret og samhandlingskoordinatoren ble sterkt involvert i arbeidet overfor Strategiplan for Sørlandet sykehus.

Det neste året kjennetegnes av at det var to samlinger for de folkevalgte. En om interkommunalt samarbeid og den andre innrettet mot kommunenes samarbeid med sykehuset. Man gikk sammen om en felles samfunnsmedisiner der siktemålet var å styrke folkehelseperspektiv i kommunenes virksomhet. Det ble arbeidet for å opprette et tilbud om

kommunalt øyeblikkelig hjelp døgntilbud (KØH), men tilbudet var først på plass fra 2013 finansiert med forsøksmidler fra Helsedirektoratet og fra Sørlandet sykehus HF.

Med midler og bistand fra KS ble det gjennomført et prosjekt for hevet faglig kompetanse i helsesektoren. Prosjektet fokuserte på bruk av styringsdata og analysearbeid for å forbedre tjenestene.

Fra 2013 ble Grimstad formell deltaker i Østre Agders helsesamarbeid.

Fire kommuner Risør, Gjerstad, Vegårshei og Åmli anmodet Østre Agder om å bistå dem under utredning av et felles barnevern. Telemarksforskning ble engasjert for å gjøre utredningen og de anbefalte at også Tvedestrand burde inngå i samarbeid. Tvedestrand svarte bekreftende på dette i 2014. Ambisjonen om å få dette på plass til 1/1-2014 var alt for optimistisk.

Det ble enighet om å få på plass en felles medarbeider som skulle følge opp kommunale veilysanlegg, men medarbeider var først på plass ved årsskiftet 2013/2014.

Antallet deltaker i samarbeidet økte formelt fra syv til åtte 1.oktober 2013 da Grimstad ble formelt opptatt. Samme år økte stillingen som sekretariatsleder til 50%. Det var en ny samling med Sørlandet sykehus HF og folkevalgte fra regionen. Nå med fokus på bruk av velferdsteknologi og KØH-tilbud.

Etablering av KØH (kommunal øyeblikkelig hjelp døgntilbud) markerer en kraftig ekspansjon av virksomheten i samarbeidet gjennom tildeling av årlige forsøksmidler på over 20 mill i snitt hvert år i 2013, 2014 og 2015.

Det var sterkt fokus på detaljplanleggingen av ny E18, men forventningene til midler på statsbudsjettet ble ikke innfridd. Kommunenes planleggingsinnsats var meget effektiv.

Arbeidet for å påvirke hvor et framtidig nytt fengsel lokalisert til Sørlandet ble fulgt opp og Østre Agder samlet seg om alternativet på Blakstadheia som et felles forslag.

Arbeidet med felles strategisk næringsplan ble igangsatt med syv av åtte kommuner som deltakere.

Det ble arbeidet intensivt med felles barnevern, men lokaliseringen til Brokelandsheia ble først avklart i 2014. Tilsetting av leder skjedde i 2015 og formell oppstart kom 1/1-2016.

I 2013 ble det og endelig en avklaring med at Østre Agder tok et delansvar for Alternativ til vold (ATV), men det ansvaret skulle fortsatt deles slik at Arendal tok et delansvar på 50%, samtidig som Østre Agder inkludert Arendal tok ansvar for de resterende 50%.

Det ble utarbeidet et felles saksgrunnlag for kommunenes behandling av Politireform NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte framtidens utfordringer. Med bakgrunn i at kommunenes interesse i denne reformen var svært forskjellig så valgt styret å overlate til hvert enkelt kommunestyre/bystyre å uttale seg til utredningen.

Østre Agder var pålagt et ansvar for å bistå med den løpende oppfølgingen av Regionplan Agder, men en må erkjenne at vi i varierende grad klart dette.

Utviklingsplan 2030 for Sørlandet sykehus HF medførte behov for å påvirke planarbeidet med sikte på å ivareta de lokale interessene knyttet til fordeling av oppgaver mellom de tre lokasjonene ved sykehuset. Samhandlingskoordinator fikk økt sin stilling til 100 %. Over tid har Østre Agder innsats på helsefeltet gitt oss en posisjon på fagfeltet som har gitt grunnlag for ulike nasjonale utviklingsprosjekt på helsesektoren. Kommunene hadde en tvist Sørlandet sykehus HF knyttet til avtalen om utskrivningsklare pasienter knyttet til dokumentasjon som skulle følge utskrivningsklare pasienter. Endelig enighet om kriteriene ble oppnådd primært ved at alle 30 kommunene på Agder stod samlet.

En hospitantordning ved sykehusets akuttmottak i Arendal for nytilsatte sykepleiere i KØH og sykepleiere fra kommunenes hjemmetjenester ga stort læringsutbytte.

Ved at kommunenes innbetalinger til samhandlingsreformen ble spart når samhandlingskoordinatoren primært ble brukt til oppstart av KØH og finansiert der så kunne styret satse på en felles satsning for kommunene på E-helse og velferdsteknologi med en egen Ehelsekoordinator som startet sitt arbeid i oktober 2014. Samtidig ble Østre Agder med i den

nasjonale satsingen på feltet i regi av Helsedirektoratet. Regionen fikk i oppdrag å etablere et pilotprosjekt for utprøving av digitalt nattilsyn i kommunene Risør, Grimstad og Arendal.

Fra 1/7-2013 ble overformynderiet overført fra Østre Agder til Fylkesmannen.

Planer for nye lokaler til Østre Agder krisesenter og for Østre Agder brannvesen ble framlagt for styret til orientering.

Regjering og Storting ga i 2013 de første signalene om en forestående nasjonal kommunereform gjennom den nye regjeringsplattformen.

I årsberetningen blir Østre Agders informasjonsarbeid kritisert fordi den er for tilfeldig og at informasjonen til innbyggere og folkevalgte er mangelfull. Det økonomiske fundamentet for samarbeidet er solid.

Fra 2014 etableres samarbeid med Grenlandsregionen ut fra felles interesser i forhold til samferdselsprosjekt og næringsutvikling. Sammenkobling av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen blir stadig viktigere for våre regioner.

De folkevalgte i Østre Agder deltok i et felles møte på Vegarheim for å få presentert regjeringens Kommunereform. Gjennom hele året fulgte styret opp arbeidet med reformen. Det blant annet enighet om å utarbeide et felles faktagrunnlag for å ivareta den utredningsplikt kommunene var pålagt av Stortinget.

Statsbudsjettet for 2015 ga signaler om oppstart av ny E18 fra Tvedestrand til Arendal i 2015. Planer for trase og tilførselsveier kom på plass og arbeidet med grunnerverv ble startet opp av Statens vegvesen.

Helsesamarbeidet er fortsatt meget omfattende og de to store milepælene er anbefaling i forhold til nytt legevakttilbud og til framtidig KØH i regi av Østre Agder. Østre Agder bidro og til at det ble utarbeidet en ROS-analyse og en samfunnsmessig konsekvensanalyse av forslagene som ligger i sykehusets Utviklingsplan 2030.

Østre Agder krisesenter og Østre Agder brannvesen flyttet i inn i nye lokaler i 2014.

I løpet av året framkom det ønske fra Grimstad om å utrede kremasjonsløsning som kunne dekke hele regionens behov. Konesjonsvilkårene for krematoriet ved Arendal kirkegård setter en begrensning for antallet kremasjoner til 200. Det dekker ikke regionens behov.

Arendal, Grimstad, Risør, Vegårshei og Åmli etablerte et samarbeid med Stiftelsen miljømerking med sikte på å styrket miljøfokus i kommunenes innkjøp etter initiativ av Grimstad.

Fra 1/1-2015 ble Østre Agder skilt ut som egen enhet i Arendal og for å skille virksomheten klart fra kommunens øvrige virksomhet, ble den en egen enhet registrert i Brønnøysund registeret. I året ble og stillingen som sekretariatsleder utvidet til 100%. Det ble og for første gang utarbeidet virksomhetsplan for Østre Agder.

I løpet av året ble det avklart at medlemskommunene stilte seg bak utredning av felles krematorieløsning.

Fagutvalg for Ehelse og velferdsteknologi fikk formalisert sine oppgaver gjennom vedtak av mandat i styret. Det ble utarbeidet en strategisk rammeplan for satsningen på Ehelse og velferdsteknologi innenfor rammen av Østre Agder, som skulle følges opp av tilsvarende planer i hver kommune. Et fellesprosjekt for anskaffelse av framtidsrettede signal og varslingsanlegg til bruk i kommunal omsorgssektoren ble startet i Østre Agder, men senere utvidet til å omfatte hele Agder.

Arbeidet for nye lokaler for legevakt og KØH i tilknytning til sykehuset startet. Utprøving av et ambulant KØH-tilbud bygget på at KØH-tilbudet skal være en faglig ressurs for hjemmesykepleietjenesten i kommunene ble startet.

Østre Agder utredet etablering av et interkommunalt tilbud til pasienter med psykiske lidelser eventuelt i kombinasjon med rus. Dette arbeidet ble gjort gjennom frikjøp av fagmedarbeidere i kommunene. Det gjenstår å se om dette utredningsarbeidet leder til etablering av tilbud for målgruppen.

Også fagutvalg for kommuneoverlegene kom på plass i 2015.

Som et ledd i arbeidet med kommunereformen tok styret initiativ til en innbyggerundersøkelse for å avdekke innbyggernes syn på endringer i kommunegrensene. En klar overvekt av dem som var mot endringer og motstanden mot en storkommune var bastant.

Styret og rådmannsgruppen gjennomførte et studiebesøk til Brussel med sikte på kompetanseheving og oppdateringen i forhold til EU's rolle overfor norske kommuner.

Strategisk næringsplan forelå og etter behandling i kommunene vedtatt i styret. Med finansiering gjennom Kommunal- og moderniseringsdepartementets By- og regionprogram fikk en på plass en prosjektleder for oppfølging av strategisk næringsplan fra starten av 2016. Etablerertjenesten i Arendal ble utvidet til å omfatte 4 kommuner.

Regionen fikk signaler gjennom Stortingets behandling om at et av de to fengslene som planlegges lagt til Sørlandet skulle lokaliseres til Blakstadheia. På forhånd hadde Østre Agder utarbeidet en brosjyre som ble formidlet til samtlige Stortingsrepresentanter.

Et nytt og forenklet publiseringsverktøy for nettsidene (Wordpress) ble tatt i bruk fra årsskiftet 2016. Det har gjort det mulig å holde nettsidene vesentlig bedre oppdatert.

Østre Agder brannvesen framskaffet ekstern finansiering til dekning av etableringskostnadene knyttet til etablering av dykkerberedskap og kommunene påtok seg driftsutgiftene til dette fra det tidspunkt mannskapene har fått nødvendig opplæring (1/7-2017).

I 2016 la styret for første gang et av sine møter til Oslo med sikte på å kunne kombinere styremøtet med kontaktmøter med departementene. Det omfattet møte med statssekretæren i Kommunal- og moderniseringsdepartementet der status for kommunereform prosessen i vår region ble presentert og et møte med statssekretæren i Nærings- og fiskeridepartementet der utfordringene i sysselsettingssituasjonen i regionen var tema. Det er usikkert hva en oppnår, men statsbudsjettet ga ekstra midler til vedlikehold i kommunene i fylket og det tilsier at det forståelse på nasjonalt nivå for regionens næringsmessige utfordringer. NAV Aust-Agder ga sterk støtte til regionens innsats overfor nasjonale myndigheter.

I 2016 og 2017 finansierer Østre Agder prosjektet TILT (tidlig identifisering av livstruende tilstander) i hjemmetjenestene i de åtte kommunene. Prosjektet bidrar til forbedret utstyr og til opplæring av personalet i hjemmetjenestene i bruk av utstyret.

I Østre Agder regi ble det utarbeidet et forprosjekt for nytt krematorium med fullrensing. Arendal innarbeidet prosjektet i sitt investeringsprogram for 2017 og 2018. Før utbygging kan skje må de deltakende kommuner bekrefte at de ønsker prosjektet realisert i felles regi. Arendal kapell inngår i en helhetlig løsning ved at dette skal kunne benyttes vederlagsfritt ved bisettelser.

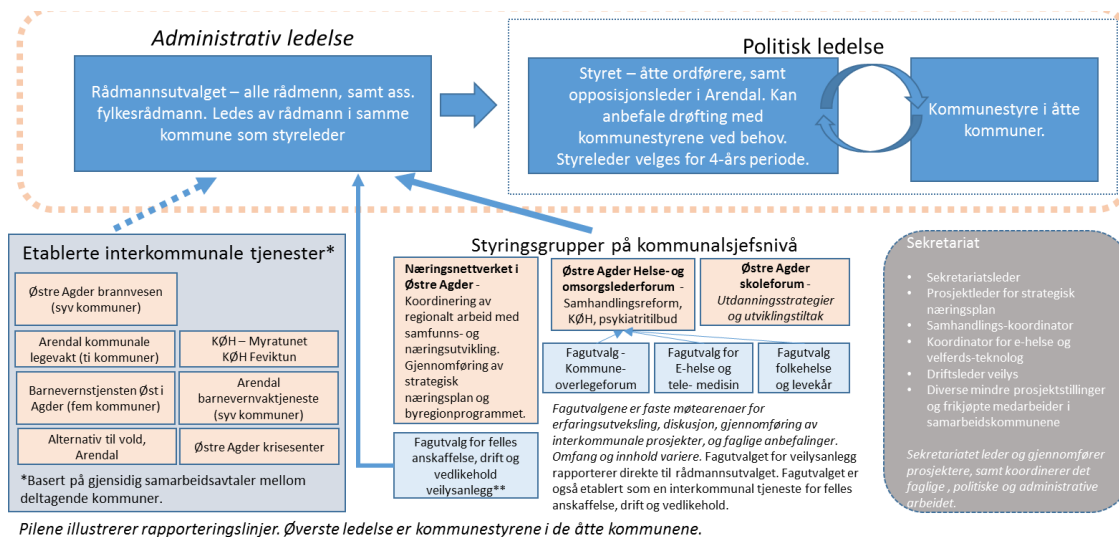
Gjennom hele året har styret hatt fokus på et vanskelig arbeidsmarked i regionen. Dette avspeiles i at et samlet næringsliv har vært gjennom et krevende år. Telemarksforskning har levert utredninger som viser at utviklingen er mer negativ enn det som kunne forventes ut fra de dominerende næringene. Med utgangspunkt i satningspunktene i felles strategisk næringsplan har det i 2016 blant annet blitt utviklet en felles næringsarealbank. I 2015 vedtok regjeringen å utarbeide en KVVU (konseptvalgutredning) for sammenknytning Vestfoldbanen og Sørlandsbanen. Denne forelå sommeren 2016 og blant annet med infrastruktur som et viktig satsningsområde i felles strategisk næringsplan tok styret initiativ til utarbeidelse av en rapport der en la til grunn et utvidet perspektiv på markedspotensialet for en ny stasjon på Brokelandsheia, med bakgrunn i innbyggerne i Østre Agders bruk av et slikt stasjonstilbud. Dette ble formidlet videre til Jernbaneverket, og til arbeidet med kvalitetssikring av konsekvensanalysen, hvor den ble mottatt med interesse.

1.2 Østre Agders organisasjonsmodell.

I vedtektene §3 og §4 legges det til grunn at styret, bestående av ordførerne og opposisjonsleder i Arendal, skal lede det interkommunale samarbeidet. Det skal være en administrasjon som sammen med referansegruppen (rådmannsgruppen) skal forberede sakene til styret.

Følgende modell illustrerer organiseringen av Østre Agder:

Figur 1: Dagens organisering av Østre Agder

For å følge opp interkommunalt samarbeidet på ulike satsingsfelt har en etablert styringsgrupper for helse, skole og næring. I tillegg kommer faggrupper med spesialområder. Dette er blitt til uten at en slik organisasjonsmodell er forankret i vedtektene ut over styret og referansegruppen (rådmennene).

Samtidig eksisterer det en rekke interkommunale samarbeidsordninger parallelt med Østre Agder - organisasjonen. Det foreligger en oversikt over helheten av samarbeid på [Østre Agders nettsider](#).

Østre Agders rolle overfor etablerte interkommunale tjenester er ikke formalisert, men det er etablert en praksis på rådmannsnivå der en som et ledd i budsjettprosessen legger opp til felles redegjørelse om de ulike tjenestene for en samlet rådmannsgruppe. Der blir en enige om rammer for driften og utviklingsprosjekt i de ulike ordningene.

1.3 Finansiering med finansieringsmodeller og finansieringskilder

Dette kapittelet redegjør for hvordan arbeidet i Østre Agder finansieres. Både med kommunale midler og med eksterne finansieringskilder. Kapitlet struktureres ved å først se på ulike modeller for kommunal finansiering og en forklaring på hvor dette er brukt. Deretter redegjøres det for eksterne kilder for finansiering.

1.3.1 Kommunal finansiering

I Østre Agder er det brukt flere ulike modeller for kommunal finansiering.

Alternativ 1: Innbyggermodell

- Versjon 1, Innbyggermodell: Når Østre Agder legger til grunn utgiftsfordeling basert på innbyggertall så legges innbyggertallet pr 1.1 året før. Det vil si at fakturering baseres på folketallet 1.1.2016 for bidrag 2017.
  - o Benyttes for: Medlemskontingent, KØH-bidrag, felles fysioterapispesialiteter, dykkerberedskap, satsning på felle ehelsekompetanse, legevakt, alarmsentral
- Versjon 2, Innbyggermodell kombinert med historisk modell: I særskilte tilfeller har en vurdert det forsvarlig å la en part dekke en høyere andel enn andre, med bakgrunn i at en vesentlig del av tjenesten ytes der.
  - o Benyttes for: ATV (Alternativ til vold) der Østre Agder felles dekker 50% basert på innbyggerandel og der vertskommune som opprinnelig partner ivaretar et eget ansvar på 50%.
  - o Benyttes for: Driftstilskudd til fysioterapispesialister der driftsansvaret for 10 eksisterende hjemler fortsatt skal påligge vertskommunen som opprinnelig inngikk avtalen, mens 4 planlagte nye driftstilskudd forutsettes dekket med grunnlag i innbyggertall i deltakende kommuner.

Alternativ 2, Antall modell

- Versjon 1, antall modell: Dette er en modell basert på stykkprisbasert betaling. Kommunenes bidrag er relatert til hvor mange enheter som foreligger i hver kommune
  - Benyttes for: Veibelysning felles ressurs.
  - Kan benyttes for: Ehelseløsninger som varslingsenheter.
- Versjon 2, antall modell kombinert med fordelt investeringsansvar: Her benytter en bruk som kriterium samtidig som en har lagt til grunn at det å stille tilbudet til rådighet er et felles ansvar og derfor er medlemskommunene blitt enige om en fordeling av ansvaret for investeringskostnaden.
  - Anbefalt benyttet for: Felles krematorium for medlemskommunene.

Alternativ 3, historisk modell

- Dette er en modell der finansieringen har en opprinnelse knyttet til tidligere løsning.
  - Benyttes for: Samhandlingsreform der finansieringen opprinnelig inngikk i et øremerket tilskudd og statsbudsjettet som senere er innarbeidet i rammetilskuddet. Dette ble og fra starten benyttet for KØH, men her valgte en å gå over på en innbyggerrelatert løsning.

Alternativ 4, historisk modell kombinert med lokal finansiering basert på lokale forutsetninger

- I denne modellen er deler av utgiftene til tilbudet som lokaler forutsatt finansiert av den enkelte kommune, mens utstyr og mannskaper finansieres felles. Intensjonen bak ordningen er at hver kommune skal betale en andel som står i forhold til kostnaden de ville hatt med et eget tilbud på samme nivå.
  - Benyttes for: Østre Agder brannvesen

Alternativ 5, lik felles andel kombinert med innbygger i målgruppen

- Det er mulig å legge til grunn kombinasjoner av løsninger der en andel av kostnadene deles likt mellom kommunene, men resten dekkes på grunnlag av andre kriterier.
  - Benyttes for: Barnevernet i øst der en mindre del av driftskostnadene er delt likt mellom de deltakende kommuner mens hoveddelen er fordelt etter andel barn og ungdom opp til og med 18 år.

1.3.2 Ekstern finansiering

En betydelig del av virksomheten i Østre Agder har vært finansiert gjennom eksterne tilskudd til felles prosjekt for kommunene. De eksterne midlene hentes fra ulike kilder.

Alternativ 1: Statlige tilskudd fra departement

- Det er blitt mer uvanlig at departementene direkte går inn og finansierer utviklingsprosjekt for kommunene, men KMD (kommunal og moderniseringsdepartementet) finansierer By-region-programmet som ligger til grunn for at Østre Agder kan ha en felles satsning på næringsutvikling. KMD finansierte også betydelige deler av utredningene knyttet til kommunereformen via fylkesmennene. I første fase ble midlene til dette kanalisert og til dels brukt gjennom Østre Agder.

Alternativ 2: Statlige tilskudd gjennom direktorat

- En stor del av utviklingsarbeidet i regi av Østre Agder innenfor helse har blitt finansiert via Helsedirektoratet. Det omfattet i starten hele ehelsesatsning og halvdel av finansieringen av KØH. Ved en omlegging i staten ble midlene til satsning på velferdsteknologi etter hvert kanalisert gjennom Fylkesmannen. Når KØH tilbudet gikk fra utviklingsprosjekt til lovpålagt oppgave ble midlene overført til rammetilskuddet jfr omtale av finansieringsløsning A1 under kommunal finansiering.

Alternativ 3: Utviklingsprosjekt i samarbeid med helseforetaket

- Sørlandet sykehus HF og Telemark sykehus HF bidro med 50% under utviklingen av Østre Agder KØH. Gjennom OSS – samarbeidsorganet mellom kommunene og sykehuset er det igangsatt prosjekt innenfor psykiatri med felles finansiering av kommuner og sykehus.

Alternativ 4: Utviklingsprosjekt med finansiering fra Fylkesmannens skjønnsmidler

- Årlig tilføres kommunal sektor en pot via fylkesmannen som skal bidra til omstilling og utvikling i kommunal sektor. Slike midler var en forutsetning Østre Agders eneste store prosjekt innenfor utdanning. Det var et felles leseopplæringsprosjekt med bruk av LUS(leseutviklingsskjema) og sterk satsning på etter- og videreutdanning av lærere. Skjønnsmidler var og fundamentet for utredning og etablering av felles barnevernstjeneste for fem kommuner. Slike midler har ligget til grunn for utredning med sikte på å avklare om det er aktuelt med felles tilbud overfor pasienter med utagerende adferd og rus/psykologiske diagnoser. Nå er Østre Agder ansvarlig for et fellesprosjekt knyttet til ehelse og velferdsteknologi for hele Agder. Skjønnsmidlene er den sentrale kilden for finansiering av nye utviklingsprosjekt for kommunene.

Alternativ 5: Nasjonale FOU-midler

- Østre Agder har tatt del i FOU-prosjekt som har hatt finansiering gjennom øremerkede forskningsmidler, men effekten for kommunen av slik deltakelse er usikker og hvor mye en kan binde seg opp til slike prosjekt må avklares i forhold til kravet til egeninnsats fra kommunene. Det er et sterk ønske å få tilført midler slik at kommunene kan være premissleverandør i samarbeid med forskningsinstitusjonene for forskningsprosjekt som iverksettes.

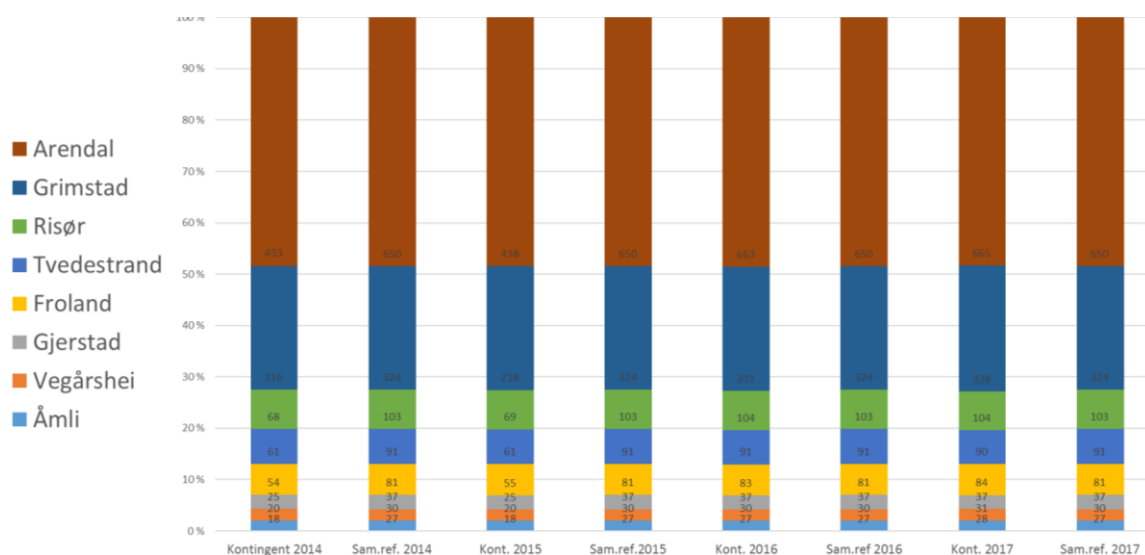
Alternativ 6: Internasjonale midler

- Noen regionråd har hentet finansiering via ulike program i regi av EU/EØS. Dette gjelder ikke Østre Agder. Hvis kommunene prioriterer dette så kan det være aktuelt i framtiden.

1.5 Budsjettframmer

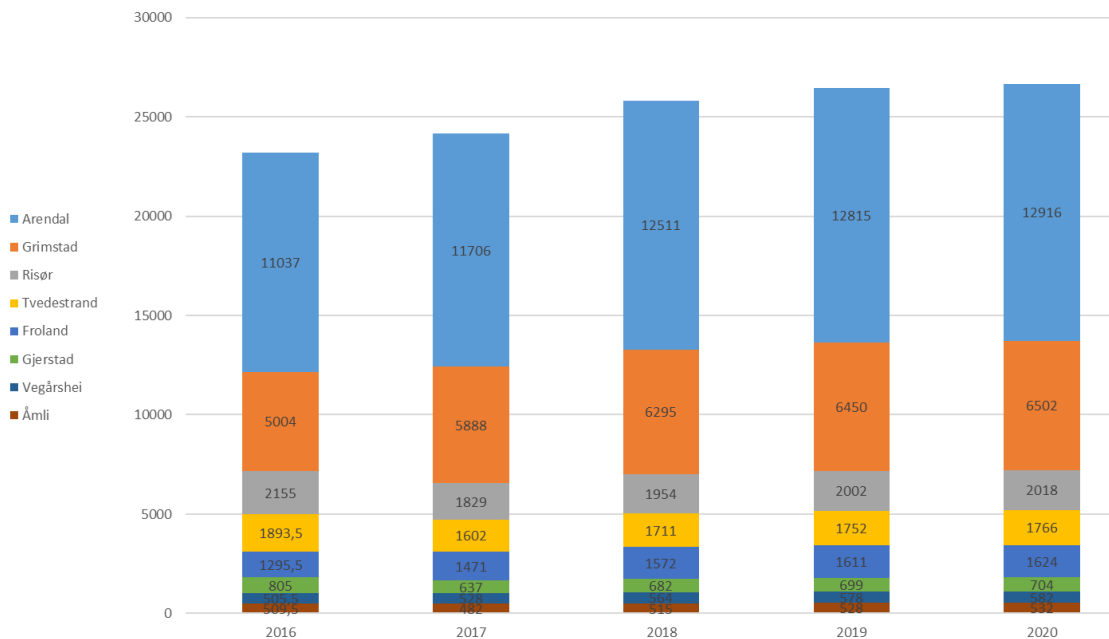
Nedenfor går vi gjennom hoveddrammene for driften av Østre Agder og andelen som dekkes av de ulike kommunene. Det er primært kontingent- og samhandlingsreformsutgifter som er administrative utgifter.

Figur 2: Kommunevise kostnader, kontigent og samhandlingsreformen 2014-2017. Vist i prosentvis fordeling og absolutte tall (1000 kr).

Øvrige utgifter er knyttet til drift av tjenester. Nedenfor presenteres utviklingen i de totale tjenesteutgiftene. Tjenestene inkluderer KØH, Alternativ til Vold og felles veilys. Fra 2017 er også dykkerberedskap, fysioterapi og ehelse-koordinator inkludert.

Figur 3: Samlet planlagt aktivitet, tjenester. Vist i andel og absolutte tall (1000 kr).

1.6 Medarbeidere i Østre Agder

Nedenfor gis en oversikt over bemanning innenfor Østre Agder med utgangspunkt i registrert sysselsetting i regi av Østre Agder, samt planlagt virksomhet i 2017.

Tabell 1 Medarbeidere i Østre Agder

År	Årsverk
2014	4,1
2015	9,8
2016	11,4
2017	6,3

I utviklingsprosjektet knyttet til etablering av felles KØH har det vært en blanding av avlønning av stillinger i tjenesten mellom Østre Agder og Arendal kommune. Lederfunksjonene og fast tilknyttet lege har vært avløntet over budsjettet til Østre Agder, mens pleiepersonalet har vært avløntet over budsjettet for Myratunet. Fra 2017 går KØH over i en normal vertskommuneløsning og stillingen vil da bortfalle fra budsjettet til Østre Agder. To stillinger er faste stillinger sekretariatsleder og samhandlingskoordinator. Kommunene behandler nå spørsmålet om omgjøring av stilling som koordinator for eHelse og velferdsteknologi til fast stilling. Prosjektleder for oppfølging av Strategisk næringsplan er som nevnt finansiert gjennom statlige prosjektmidler og oppsparte midler fra kommunenes innbetaling av kontingent.

Arbeidsgiveransvaret i Østre Agder

Fast medarbeidere knyttet til Østre Agder har en kommune som juridiske arbeidsgiver. Dette innebærer at en kommune har vertskommuneansvar for stillingen.

Østre Agder avklarer med ansvarlig kommune hvem som skal ivareta den direkte oppfølgingen av medarbeidere knyttet til:

- Avlønning
- Oppfølging av fleksiskjema
- Sykemeldingoppfølging
- Medarbeidersamtale

Vertskommunen forestår lønnsforhandlinger som omhandler medarbeidere knyttet interkommunale tjenester. Før forhandlinger har det vært praksis at kommunen konsulterer sekretariatet.

Dersom kommunene vurderer endringer som vil medføre omstilling eller avvikling av Østre Agder skal bestemmelsene i arbeidsmiljøloven om varslingsplikt og forhandlinger følges. Dersom avvikling skjer overføres medarbeideren til vertskommunene med grunnlag i vilkårene som gjelder for den stillingen en forlater i Østre Agder. Kommunen skal søke å gi medarbeideren det gjelder nye faglig adekvate arbeidsoppgaver.

1.5.1 Rekruttering av medarbeidere i sekretariatet for Østre Agder

Arendal kommune, som vertskommune for sekretariatet, har vært ansvarlig for å komme med forslag til sekretariatsleder for Østre Agder samarbeidet. Rådmannen i Arendal er ansvarlig for å drøfte forslag med referansegruppen(rådmennene) før forslag fremmes for styret. Sekretariatsleder kan i prinsippet hentes blant medarbeidere i alle de deltakende kommuner, men så langt har de vært rekruttert fra stabsfunksjoner i Arendal.

Rekruttering av fagmedarbeidere i sekretariatet har skjedd på ulike måter. Samhandlingskoordinatoren ble fra starten leid inn fra Durapart i en deltidsstilling og gikk etter hvert over i en full stilling i sekretariatet.

Senere rekruttering til fagstillinger innenfor helse(forebyggende helsearbeid), velferdsteknologi og næringsutvikling har skjedd som åpne utlysninger med rekrutteringen utenfra.

I tidsavgrensede prosjekter har rekruttering skjedd fra kommunenes fagmiljøer.

Del 2: Sekretariatet og underutvalgs vurdering av nåværende organisering og arbeidsform

2.1 Måloppnåelse i henhold til vedtekter.

Kapittelet oppsummere sekretariatets vurdering av måloppnåelse vurdert opp mot gjeldende vedtekter og formålsparagraf.

Formålsparagrafen, vedtekter Østre Agder

§2 Formål: Østre Agder er et samarbeidsforum for kommunene i regionen. Det skal bidra til å samordne regionens og kommunenes interesser overfor fylket, staten og andre organer på region-, fylkes og/eller riksplan. Samarbeidet skal arbeide for å styrke regionens infrastruktur og systematisk arbeide for at regionen velges som lokaliseringssted for offentlige og private virksomheter. Østre Agder kan bidra til etablering av samarbeidsløsninger for to eller flere kommuner knyttet til områder av kommunenes virksomhet og tjenesteproduksjon der kommunene finner det formålstjenelig. I tillegg skal samarbeidet stimulere til at regionen gjennomfører prosjekter for å øke kompetansen i regionens kommuner og utvikle løsninger knyttet til levering av kommunale tjenester.

2.1.1 Samarbeidsforum for kommunene i regionen

Status

Østre Agder har vært et formalisert samarbeidsforum siden 2007. Det avholdes 9-10 styremøter i året og et tilsvarende antall møter i referansegruppen (rådmannsgruppen). Det er etablert samordningsgrupper på ledernivå for:

- skole
- helse og omsorg
- næring

Det er faggrupper innenfor e-helse og veilys. Det er et felles forum for kommuneoverlegene og for folkehelsemedarbeidere.

Kontakten mellom kommunene blir i hovedsak ivaretatt gjennom Østre Agders organer, men det foreligger og samarbeidsstrukturer utenfor denne strukturen:

- KS - høstsamlinger, arbeidsgiverkonferanser, studiebesøk med mer primært for ordførere og rådmenn
- Fylkesmannssamlinger – høstsamling, statsbudsjett med mer
- Regionplan Agder – rådmannsutvalg for utpekte medlemmer, Agderrådet for valgte medlemmer

I tillegg kommer fagsammenslutninger initiert av fylkesmannen på undervisningssiden. De fem kommunene i øst har fortsatt forskjellige faglige samarbeidsordninger der fagmedarbeidere møtes. Videre er det flere mer eller mindre formelle prosjektgrupper og ad-hoc samarbeid mellom kommunene innenfor ulike fagområder.

Utfordringer

Det forelå en intensjon om at Østre Agder skulle legge til rette for arenaer der de folkevalgte i de åtte kommunene skulle kunne komme sammen for å drøfte felles utfordringer og fellessatsinger på ulike felt. I første fase av samhandlingsreformarbeidet ble det avholdt fellesmøter mellom sykehuset og våre kommuner. Erfaringen ble at Østre Agder endte opp med hele arrangementet og sykehusets deltakelse var begrenset.

Det var og en samling om det interkommunale samarbeidet på Hove. Erfaringen var i hovedsak positiv på det å samles, men dette er siden ikke fulgt systematisk opp. Kommunereformprosessen i 2015 og 2016 medførte mye kontakt mellom politisk ledelse, men uten at interkommunalt samarbeid var hovedtema. I alle interkommunale samarbeid er det en modningsprosess. Med et relativt fersk regionalt samarbeide ser vi at kommunenes ulike tradisjoner og arbeidsformer får betydning for hvordan og i hvilket omfang man kan samarbeide på et regionalt nivå. Det er viktig å vurdere hvorvidt styringsgruppene i Østre Agder har de rette mandat og om sammensetning er riktig.

Samarbeidet innenfor nærings- og samfunnsutvikling er et godt eksempel. Fra høsten 2016 har næringsnettverket for Østre Agder, i samarbeid med prosjektleder for strategisk næringsplan utarbeidet en revidert retning for arbeidet med strategisk næringsplan og

byregionprogrammet. Denne prioriteringen ble vedtatt av styret for Østre Agder 11.november 2016, sak 76/16.

Endringen beror i en viktig erkjennelse om at vi i vår region har et sterkt næringsarbeid i hver kommune med resultatmål på kommunenivå. Med et differensiert utfordringsbilde og ulike tradisjoner og kultur for næringsarbeid i de åtte kommunene i vår region har vi måtte innse at det med nåværende organisasjonsmodell er svært utfordrende å jobbe tett sammen som en gjennomføringsenhet om det direkte næringsarbeidet og kontakten med lokalt næringsliv.

Fra 2017 ønsker næringsnettverket å være tydeligere på at hovedformålet med næringsnettverkets møter er å samordne aktiviteter, dele erfaringer og ta frem tiltak som bør løftes opp på et regionalt nivå. Hver enkelt næringsmedarbeider har ansvar for tiltak/prosjekter som er prioritert i sin kommune og har kontakt med næringsliv og organisasjoner i sin kommune. For arbeidet med strategisk næringsplan og byregionprogrammet er næringsnettverket referansegruppe. For å få gjennomført regionale satsninger i Østre Agder kreves det sterkere regional gjennomføringsevne og –fokus. Nettverket er tydelig på at man regionalt må ha et bredt perspektiv på nærings- og samfunnsutvikling som strekker seg ut over- og understøtter det lokale arbeidet.

Ordførerne gir tilbakemelding på at deres tidsbruk på regionale arenaer er høy. De opplever mange overlappende arenaer. Rådmennene gir tilsvarende tilbakemelding, men mener at tidsbruk i dette forumet er viktig. Samtidig påpeker de et behov for mer tid til å drøfte ledelsesutfordringer og utviklingsoppgaver, framfor at så mye tid skal brukes på å drøfte driftsrelaterte forhold relatert til interkommunal tjenesteproduksjon.

Konklusjoner og anbefalinger

- Interkommunale løsninger har bedre forutsetninger for å fungerer godt når en oppgave helt og fullt kan overlates til en vertskommune slik vi ser for brann, legevakt, krisesenter, barnevern.
- Interkommunal innsats basert på summen av hva hver kommune gjør på egenhånd, som i næringsarbeidet, blir fort oppfattet som et forsinkende, uforpliktende og unødvendig mellomledd. Hvis erkjennelsen basert på offentlig statistikk er at dagens innsats i regi av hver enkelt kommune ikke dekker regionens samlede behov for vekst og utvikling, så tilsier det at en enten må styrke det regionale næringsarbeidet gjennom økte ressurser, styrket mandat og eventuell annen organisering, eller så må hver kommunenes næringsarbeidet tilføres betydelig økte ressurser.
- I Østre Agders arbeid med sikte på å bidra til ønsket samfunnsutvikling for kommunene i samarbeidet så bør en drøfte organisatoriske grep. Herunder vurdere hensiktsmessigheten av tett samarbeid mellom kommuneplanleggere og eventuelt mellom disse og næringsmedarbeidere. Siktemålet må være å skape en hensiktsmessig ramme omkring samarbeidets arbeid for ønsket samfunnsutvikling. Styrets og rådmannsgruppens rolle inngår i en slik organisatorisk avklaring.
- Kommunene bør kritisk vurdere omfanget på faglige arbeidsgrupper på siden av Østre Agder samarbeidet jfr kartlegging. Omfattende møtevirksomhet er en tidstyv for folkevalgte og administrasjon. Framfor faste utvalg bør en vurdere å bruke prosjektgrupper med klare mandat og stram tidsramme på klart definerte oppdrag.
- Kontakten mellom folkevalgte i medlemskommunene for å møte regionens utfordringer må styrkes og systematiseres innenfor rammen av Østre Agder.
- I Østre Agder har det manglet systematikk ved vurdering av hvilke oppgaver som bør løses interkommunalt. Erfaringsmessig iverksettes nye samarbeidstiltak innenfor arbeidsfelt der vi allerede samarbeider.

2.1.2 Samordne regionen og kommunenes interesser overfor andre offentlige myndigheter, samt arbeide for å styrke regionens infrastruktur og arbeide for at regionen velges som lokaliseringssted for offentlige og private virksomheter.

Status

Østre Agder har vært en verdifull arena for regionens involvering i E18 prosessen Arendal-Tvedestrand. Når arbeidet går videre med sikte på fire felt på hele strekningen gjennom regionene så kan Østre Agder være en viktig felles arena. Derved kan alle kommuner i samarbeidet ha en kanal til pågående plan- og utbyggingsprosesser. Tidligere jobbet Østre Agder mot Statens vegvesen, nå skal vi arbeide mot Nye veier. Samlet vil regionen kunne promotere satsninger i stamveinettet på Rv43 i NTP. Vedlikeholdsrammene for dette veinettet er bedre enn for fylkesveinettet og derfor vil innsats for å bedre veistandarden på denne strekningen være viktig for en samlet region.

I en periode med sterk sentralisering av statlige arbeidsplasser opplever utkantkommunene at kampen for å opprettholde sysselsettingen er i motbakke. Selv det å opprettholde den statlige sysselsettingen i regionen som helhet er krevende og forutsetter etablering av store enkeltinstitusjoner, som nytt stort fengsel. Regionen har i slike prosesser vist at vi gjør valg og står sammen.

Østre Agder viser vilje til å bruke felles ressurser til utredninger som er viktig for regionen. Initiativet for å lage en rapport som dokumenter viktigheten av og potensialet i ny stasjon på Brokelandsheia viser dette. Erfaringen fra denne, og arbeidet med fengselsutredningen, viser at godt faktaunderbygget materiale gir grunnlag for påvirkning av statlige beslutninger.

Utfordringer

Vi må erkjenne at det foreligger svært ulike behov knyttet til stamveinettet. Når en eller to kommuner har sin hovedinteresse knyttet Rv43, mens fem til syv kommuner vi si at E18 er viktigst, så vil både oppmerksomhet og ressursbruk bli dominert av E18. Det er nok lettere å få en balanse i oppmerksomheten omkring de ulike delene av fylkesveinettet.

Østre Agder har i samspill med både kommuner og politikere fra regionen sett at viktige prosjekt er kommet på plass. Strategien for hvordan regionen samlet skal opptre for å få gjennomslag for nye store satsninger som Grenlandsbanen og i neste fase ny trase til Kristiansand på Sørlandsbanen, må velges ut fra hva som vil bidra til effektiv lobbyvirksomhet overfor beslutningstakere.

Vedtaket om etablering av nytt regionalt nivå i landsdelen setter samarbeidet overfor nye utfordringer i kontakten med regionalt nivå. I den nye regionen vil Østre Agder gå fra å være den dominerende regionen i Aust-Agder, til å bli en stor region Øst i det nye Agder. Den vil i tillegg bestå av en tung region i midten, en befolkningsmessig liten region i nord og en litt større region i vest. Tradisjonelt har det ikke vært mye samarbeid mellom Kristiansandsregionen og Østre Agder. Ny region på Agder kan bidra til å forsterke dette. Østre Agder bør bli en konstruktiv premissleverandør for et framtidig god samarbeid.

Konklusjoner og anbefalinger

- Samarbeidet gjennom Østre Agder er viktig for å oppnå gjennomslag for regionens interesser overfor offentlige myndigheter på nasjonalt nivå. Østre Agder dokumenterte gjennom arbeidet med fengselsalternativ at vi står sammen og kan ta valg der kommunens interesser kan være ulike.
- Gjennom utarbeidelse av grundig dokumentasjon styrkes valg av løsninger som vil være verdifulle for regionen jfr arbeidet med tilleggsutredningen til KVVU for Grenlandsbanen.
- Ny regionstruktur stiller samarbeidet overfor nye utfordringer og nye muligheter. Styret i et framtidig interkommunalt samarbeid bør tildeles myndighet gjennom

vedtektene til å bidra til ivaretagelse av interessene til kommunene i Østre Agder overfor den nye regionen.

2.1.3 Bidra til etablering av samarbeidsløsninger for områder av kommunenes virksomhet og tjenesteproduksjon

Status

En stadig strøm av statlige utredninger – meldinger –proposisjoner, sammen med EU-direktiv og forskrifter legger føringer for de krav som kommunen står over. Dette sammen med store endringer i næringsliv, befolknings sammensetning, infrastruktur og medisinske muligheter forutsetter at både store og små kommuner endres i høyt tempo.

Noen oppgaver er direkte knyttet til at staten ønsker ny ansvarsfordeling der kommunen skal ivareta nye roller. KØH er en direkte konsekvens av at en ønsker å gi kommunene nye ressurser for å skape et tilbud som demper presset på sykehusene. I andre tilfeller er det samfunnets evne til å stille med nye medisinske løsninger som bidrar til nye behov. At stadig flere overlever en krevende kreftbehandling øker behovet for spesialisert hjelp fra fysioterapien som kommunene forutsettes å gi bidrag til. Det samme gjelder økte bistandsbehov knyttet til at stadig flere for tidlig fødte overlever.

Når interkommunale løsninger bidrar til kostnadseffektivitet og kvalitativt gode tilbud så er det nærliggende å velge en slik organisering, framfor å etablere mer sårbare tilbud i hver kommune.

Erfaringen fra samarbeid om felles veilysstandard, med felles avtale for drift og vedlikehold er entydig gode. Felleskapet oppnår lavere priser og leverandøren kan oppnå mer rasjonell drift. I fellesskap kan vi ha et kompetansenivå som ligger ut over hva hver kommune kunne få til og valg av enhetlige løsninger som gir gode priser.

Utfordringer

Vi opplever store utfordringer når satsninger skal forankres politisk og administrativt. Progresjonen i pågående utviklingsprosjekt setter krav til framdrift og valg av løsninger som for kommunene oppleves som at «her må vi bare være med». Da utfordrer vi kommunenes mulighet til å velge løsninger som oppleves som optimale for utvikling av egne tjenester og en opplever fort at beslutninger fattes over hodet på de som i neste fase skal ha ansvar for å ta i bruk løsningene.

Eierskapet til pågående delprosjekt vil variere, men forankring av prosjektene i alle eller mange kommuner er forutsetningen for forankringen av felles satsninger og bruk av Østre Agders ressurser. Dette er uavhengig av om midlene er tilført samarbeidet i form av kontingent, betaling for tjenester eller gjennom eksterne tilskudd. Dette forutsetter at det organ som ivaretar styringsansvaret for prosjektet på vegne av Østre Agder må sikre bred forankring av alle pågående prosjekt.

Innenfor teknisk sektor samarbeider vi om veilys, og dette oppfattes som meget vellykket. Derfor bør kommunale ledere innenfor feltet inviteres til dialog av om hvilke arbeidsoppgaver som bør utredes med sikte på om det kan være gevinster å hente ved mer utstrakt samarbeid.

Balanse mellom sektorer i samarbeidet er en utfordring. Helse- og omsorgssektoren har blitt meget dominerende fordi vi her jobber godt sammen med brede satsninger. Samtidig mangler virkemidlene for store fellessatsinger på et felt som skole, selv om for eksempel etterutdanning skriker på løsninger som samordner tilbudene overfor lærere som skal ha hevet kompetanse for å imøtekomme nye statlige kompetansekrav.

Selv om utviklingsutfordringene i vår region samlet sett er store er det også store forskjeller mellom kommunene. Dette ble tydelig i arbeidet med felles etableringstjeneste og felles regionale næringsfond.

Konklusjoner og anbefalinger

- Flere og mer spesialiserte oppgaver kan for mange kommuner knapt løses uten utstrakt bruk av felles løsninger i form av interkommunale tilbud både i utviklings- og driftsfasen.
- Det kan være meget krevende for små kommuner å påta seg vertskommunerollen for tunge driftsoppgaver. Resten av kommunens organisasjon er knapt bemannet til å kunne servere en tung spesialisert enhet.
- Tjenestetilbud som trenger spesialiserte medarbeidere i turnus slik som legevakt og KØH løses over hele landet gjennom interkommunale løsninger. Vi ser at dagen parallelle vaktordninger ikke er rasjonell. En legedekning som dekker to tjenester må være løsningen.
- Østre Agder bør vurdere om teknisk drift er et felt som særlig har grunnlag for gevinster ved fellesløsninger. Felles vaktordninger vil kunne dempe belastningene på medarbeiderne. Felles utstyr kan gi grunnlag for at flere spesialiserte maskiner kan anskaffes og at flere typer oppdrag vil kunne løses i egen regi. Høyt profesjonelt nivå på prosjektledelse i sektoren bidrar vesentlig til godt resultat. Det anbefales å opprette et «teknisk sjefers forum» som møtes jevnlig for å diskutere konkrete samarbeidsmuligheter.
- I mindre kommuner er sentrale administrative støttefunksjoner ofte sårbare. Eksempler på oppgaver noen velger å løse felles er lønn, regnskap og arkiv.

2.1.4 Gjennomføre prosjekter for å øke kompetansen i regionens kommuner og utvikle løsninger knyttet til levering av kommunale tjenester.

Status

Regionen har blitt tilført verdifulle ressurser i helsesektoren for å prøve ut nye teknologiske løsninger. Det har gitt de kommuner som har deltatt anledning til å bygge opp kompetansen i organisasjonen.

Hvilke tjenester kommunene utfører endres i stort tempo. Digitale løsninger innføres på alle felt. Fysisk planlegging skjer på digitale plattformer der kommunikasjon mellom offentlig forvaltning, private konsulenter og utbyggere utelukkende skjer på digitale medier. For at dette skulle kunne skje måtte offentlig forvaltning legge om sin virksomhet og tilpasse den nye behov. Nå står andre sektorer overfor tilsvarende behov for omstilling. Innføringen av Ehelse- og velferdsteknologiløsninger skaper behov for ny arbeidsmetodikk i kommunen. Videre må det offentlige arbeid sammen med brukerne i brukerens eget hjem for å tilrettelegge for bruk av løsningene. I framtiden blir det meget viktig å velge enhetlige løsninger, slik at en pasient som har vært vant med tekniske løsninger i eget hjem møter samme type teknologi i omsorgsbolig eller på institusjon.

Utfordringer

Når kommunene innfører nye teknologiske løsninger i omsorgssektoren krever det at det finnes ressurser i tjenestene lokalt, slik at de kan få på plass ny organisatoriske løsninger. Innføring av ny teknologi setter store krav til at tjenesten skal klare å omstille seg og etablere tilstrekkelig kompetanse til at det skapes trygghet for nye løsninger hos medarbeidere og brukere. Når 30 kommuner på Agder samtidig iverksetter en stor tjenesteinnovasjon vil man møte betydelige utfordringer som må overvinnes. Vi ser allerede at prosessen krever mer tid enn en i utgangspunktet hadde sett for seg, og at kommunene vil ta i bruk de nye mulighetene i ulikt tempo.

De 30 kommunene står sterkt overfor statlige myndigheter når skjønnsmidler til omstilling og modernisering fordeles av Fylkesmannen. En betydelig sum ble tildelt helsesatsingen i 2016, men det er stort behov for midler til opplæring og omstilling når utstyret skal på plass, med første fase i 2017 og 2018..

Konklusjoner og anbefalinger

- Statlige forsøksprosjekt kan gi bindinger som ikke er så positive. Begrensningen i utprøvningsomfang og varighet har medført noen rammer som vi, dersom midlene hadde vært våre egne, ville valgt å gjøre annerledes.
- Implementeringen av nye løsninger i omsorgssektoren må gå mye raskere. Dersom slike løsninger skal bidra til å dempe økningen i tjenestebehov i det omfang kommunesektoren trenger så er det først når mange får tilbudet at betydelige effekter kan forventes.
- Omsorgssektorens interesse for å ta i bruk nye teknologiske løsninger er stor. Dette må følges av kompetansehevende tiltak for medarbeidere, brukere av tjenestene og for deres pårørende.
- Standardisering av utstyr for mange kommuner forenkler opplæring og er gunstig for leverandører, slik at kommunene kan oppnå bedre pristilbud.

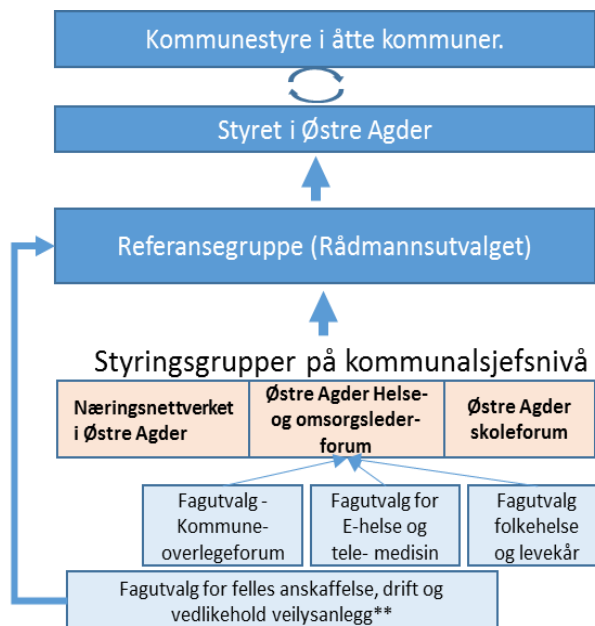
2.2 Vurdering fra referansegruppe, ledergrupper og fagutvalg.

Kapittelet oppsummerer innspill som er gitt fra referansegruppen (rådmannsgruppen), ledergrupper og faggrupper. Samtlige ledergrupper og de fleste faggrupper har gitt tilbakemelding følgende tema (felles responsskjema):

- **Nettverkets mandat og målsetninger**
- **Arbeid i nettverket**
- **Nytteverdi for utvikling av egen kommune**
- **Videre arbeid i nettverket**
- **Annet**

Som en leseveiledning vises det til en forenklet modell for den overordnet organisering av Østre Agder (til høyre). For utdypende gjennomgang av organiseringen, se 1.2 Østre Agders organisasjonsmodell.

Fagutvalget for folkehelse har ikke vært aktive lenge nok til å gi noen tilbakemelding.

2.2.1 Referansegruppen (rådmannsgruppen)

I henhold til gjeldende vedtekter består referansegruppen av rådmennene i deltakende kommuner samt fylkesrådmann(ass.fylkesrådmann). Rådmennene ønsker at betegnelsen referansegruppe endres til rådmannsgruppe med mandat som, avspeiler rådmennenes myndighet og rolle i kommunene.

Rådmennene anmoder om at framtidig sekretariatsløsning vurderes i tilknytning til evalueringen. De ber om at ulike løsningsalternativ vurderes. Herunder dagens vertskommunebaserte løsning, ambulerende sekretariat løsning knyttet til hvem som leder samarbeidet eller sekretariatsløsning med samlokalisering med en annen interkommunal virksomhet. Løsningen som velges forutsettes å sikre et funksjonelt sekretariat med høy kommunal kompetanse, og med kapasitet til å ivareta de oppgaver som kommunene ønsker å løse gjennom interkommunalt samarbeid. Sekretariat må knyttes til et sterkt faglig miljø og en må opprettholde nærhet til kommunenes daglige virksomhet. Rådmennene mener at de må få anledning til å komme med en anbefaling overfor styret på valg av løsning. De er og opptatt av at den løsning som velges ikke bidrar til økte utgifter for kommunene.

Rådmennene forutsetter at informasjonsflyten om Østre Agder i medlemskommunen må styrkes. Østre Agder må ha ambisjon om å skape en sterkere samhooringhet. Interessen for interkommunale arenaer blant de folkevalgte er liten og det er for liten involvering/orientering om interkommunale beslutninger lokalt. Evalueringen må lede til forslag som kan forbedre dette.

Rådmennene vil peke på at oppnevningen til styret med dagens ordning ikke sikrer deltakelse fra bredden i det politiske miljø. Derfor anbefaler de at en vurderer å øke tallet på representanter for eksempel med ordfører og varaordfører.

De ønsker at styrets arbeid skal fokusere på de overordnede og strategiske beslutninger for regionens utvikling, og at saker av klart administrativ karakter knyttet til felles driftsoppgaver avgjøres i rådmannsutvalget. Rådmennene ser at dagens praksis gir styret for liten tid til å fokusere på viktige saker for samfunnsutviklingen. Det interkommunale samarbeidet bør etter rådmennenes syn organiseres som regionråd.

Østre Agder må legge opp til fullført saksbehandling fra underutvalg, ledergrupper, rådmannsgruppe og til endelig vedtak i styret. Kommunene må legge vekt på å stille med riktig fagkompetanse/beslutningsmyndighet i interkommunale organ.

Rådmennene mener at Østre Agder skal være et samordningsledd for tjenester som ivaretas gjennom interkommunale ordninger og at et framtidig rådmannsutvalg må ivareta denne driftsfunksjonen.

Behandlingen av IKT-saken belyser, etter rådmennenes vurdering, hvor sårbare prosesser i Østre Agder er. Selv om en der forsøkte å legge til grunn de formelle beslutningsprosedyrene i virksomhetenes vedtekter, så vil det være behov for politiske forankringen av prosessen tidligere enn formelle prosedyrer krever. Rolleforståelse/rolleavklaring mellom styret og rådmannsgruppen må sikres i framtidige saker av denne karakter og viktighet.

Rådmennene er opptatt av at de økonomiske premissene for beslutninger som fattes i Østre Agder må være entydige overfor den enkelte kommune slik at de kan innarbeides i kommunenes økonomiske planer. Informasjonsflyten fra sekretariatet til rådmennene og aktuelle fagmiljø i kommunene må være god.

Regionen Østre Agder skal synes på Sørlandet og det blir særlig viktig ved etableringen av det nye Agder. Relasjoner til andre regionråd både sydovert mot Knutepunktet og nordover mot Grenlandsregionen er viktig. Samarbeidet med fylkeskommunen er viktig og vil fortsette å være viktig i det nye Agder. Østre Agders arenaer bør og være en arena for dialog med fylkesmannsembetet.

De interkommunale samarbeidsarenaene er preget av for stort mangfold, slik at det er et behov mer enhetlige samarbeidsløsninger jfr oversikten over interkommunale samarbeidsløsninger. Østreregionen bør avklare sin egen rolle inn i samarbeidet

De store kommunene Arendal og Grimstad har med grunnlag i sin størrelse en særlig tyngde i samarbeidet. Selv om alle parter ønsker en likeverdighet så medfører dette faktum et særlig ansvar. Samarbeidet har ikke rom for «free riders» -dedikerte medlemmer er forutsetningen for en god utvikling framover.

Den ensidige bruk av utgiftsfordeling etter folketall som finansieringsmodell bør vurderes til fordel for ordninger som også tar hensyn til at kommunenes inntekter pr innbygger varierer mye.

Rådmennene stiller spørsmål ved hvilke felt vi skal samarbeide om. Kommunene må i egen regi sortere ut hvor de oppfatter at deres behov ligger. Enten dette ligger i å bidra til bedre tjenester, mer rasjonell drift eller mer hensiktsmessig bruk av personellressursene. Den gjennomgående vurderingen er at flere oppgaver i framtiden bør løses gjennom interkommunale ordninger, men da basert på forutgående utredninger som redegjør for gevinster knyttet til valg av løsning i felles regi.

2.2.2 Østre Agder næringsnettverk

For status for arbeidet med nærings i Østre Agder vises det også til:

- [Strategisk næringsplan for Østre Agder – vedlegg til sak 33/15](#)
- [Underveisevaluering av arbeidet med strategisk næringsplan – vedlegg til sak 57/16](#)
- [Oppdatert samfunnsanalyse for Østre Agder – vedlegg til sak 57/16](#)
- [Prioriterte innsatsområder – vedlegg til sak 77/16](#)
- Revidert prosjektskisse for byregionprogrammet - vedlegg til sak xx/17

Virksomhetens mandat og målsetninger

Næringsnettverket mener at fagområdene virksomheten dekker kan være noe uklart da hva næringsutvikling innebærer kan tolkes ulikt. Nettverket er imidlertid tydelig på at fagområdet er hensiktsmessig å jobbe med på et regionalt nivå. Overordnet mål er tydelig og dette er det enighet om, men at det er mer utydelig på delmål.

Virksomhetens arbeid

På spørsmål om nettverket har evne og kapasitet til å følge opp egne målsetninger er svaret at nettverket til en viss grad har skapt en kultur for å løse utfordringer i fellesskap/ gjennom

fellesprosjekter med fokus på hele Østre Agder. Arbeidsformen må imidlertid ta utgangspunkt i at vi er åtte kommuner med ulik kultur, arbeidsform og lokale målsetninger innenfor fagfeltet.

Den enkelte kommune følger primært opp de regionale målsetningene gjennom lokalt næringslivsarbeid. Kapasiteten til å gjennomføre prosjekter med et rent regionalt fokus oppleves derfor som svak. Det pågår imidlertid flere samarbeidsprosjekter mellom noen av kommunene i Østre Agder innenfor fagfeltet hvor regionen står i fokus.

På spørsmål om det gir nytte å møtes er svaret ja. Gjennom å møtes jevnlig holdes medarbeidere oppdatert om det som skjer på tvers i regionen, og terskelen for å ta kontakt og samarbeide blir stadig lavere.

På spørsmål om det er de riktige medarbeiderne som møter fra kommunen i forhold til kompetanse, myndighet og virksomhetens fagområde svarer nettverket at det er noe forskjell mellom kommunene i forhold til hvilken rolle en næringssjef har, og kan ta. Det er heller ikke alle kommuner som har egen næringssjef. Det er imidlertid ikke aktuelt for noen av kommunene å stille med andre representanter til nettverket.

Administrativt har nettverket funnet en grei form, men man jobber med å finne en velfungerende form og arbeidsdeling mellom sekretariatet (prosjektleder for strategisk næringsplan) og leder for nettverket. Det er en utfordring at nettverkslederrollen ikke har vært klart definert. Det påpekes også at arbeidet i det regionale næringsforumet ikke hadde fungert uten prosjektlederen fra sekretariatet.

På spørsmål om tidsbruken i nettverket opplever de fleste at denne er passe, men at det alltid vil være forbedringspotensial med tanke på hvordan vi bruker tiden.

Nytteverdi for utvikling av egen kommune

Nettverket mener at det å ha et regionalt fokus og en arena for å tenke bredt om næringsutvikling er viktig for utvikling av regionen som helhet, og den enkelte kommune. Deltagelse i nettverket gir en nyttig kompetanseheving.

For å få opp nytteverdien for den enkelte kommune mener man at nettverksarbeidet må bli mer fokusert mot konkrete prosjekter. Av pågående konkrete fellessatsinger som gir/ kan gi bedre tjenestetilbud lokalt nevnes:

- Støtte til utredninger, prosjekter og saksprosesser for saker av regional betydning
- Næringsarealbank
- Regionale bransjesatsninger
- Tillitsprosjektet

Videre arbeid i virksomheten

Nettverket mener virksomheten bør videreføres, men det bør jobbes grundig med virksomhetsplanen for 2017 og videre målsetninger for arbeidet. Næringsnettverket tror det er behov for en samfunnsutviklergruppe på kommunalsjefnivå. Det bør da også være to grupper under samfunnsledergruppe. En for næring og en for plan. Nettverket understreker at vi må opprettholde et Østre Agder-forum og at kommunene trenger en overordnet

2.2.3 Østre Agder helse- og omsorgslederforum

Helse og omsorgslederforum avgir en omfattende uttalelse til evalueringen. De er opptatt av at underutvalgenes mandat og beslutningsmyndighet må være sammenfallende. De er videre opptatt av rådmannsutvalget må bli klarere i sine bestillinger når utvalget blir bedt om bistand.

Utvalget peker på at lederfunksjonen i utvalget medfører store arbeidsoppgaver og at dette burde vært kompensert ved frikjøp av 20% stilling. De ønsker og en ordning der det er leder av HLF som innstiller overfor utvalget. De er opptatt av at innstillinger fra utvalget går direkte videre til rådmennene uten videre saksbehandling. Fagutvalgene som er etablert innenfor rammen av utvalgets arbeidsfelt skal samordnes via utvalget. De kan og tenke seg at det utarbeides en prosedyre for samhandling mellom de administrative leddene i Østre Agder.

De er videre opptatt av at prosessen ved overgang fra et utviklingsprosjekt i regi av Østre Agder til permanent drift i regi av en vertskommune skal være ryddig. Driftsoppgaver må ivaretas gjennom egen styringsmodell utenfor rammen av Østre Agder.

Utvalget peker på at de trenger et utvidet mandat slik at de kan påta seg oppgaver for prosjekt som går ut over Østre Agders geografiske rammer. Dette er synliggjort under arbeidet med Agderprosjektet. De er og opptatt av å bli tildelt en klar rolle i forhold FoU-strategi innenfor sitt arbeidsfelt.

Arbeidet med fagfeltet er godt ivaretatt i Østre Agder gjennom årlige virksomhetsplaner som godkjennes av rådmannsgruppen. Det er og gode rutiner for å evaluere arbeidet som foregår innenfor rammen av Østre Agder. Kommunene stiller med riktig kompetanse i de ulike samarbeidsfora på feltet.

Samarbeidet innenfor fagfeltet gir kommunene økt kompetanse og mer innovasjonsevne.

Samhandlingskoordinatoren gir utvalget nødvendig administrativ kapasitet, men det etterspørres større grad av saksforberedelse i form av kortfattet saksframstilling med tilhørende forslag til vedtak. De mener at dette er en forutsetning for å kunne få til en bedre prosess i egen kommune framfor behandlingen i Østre Agder. En viktig forutsetning for en slik prosess er og at sakene sendes ut minimum en uke før møtet. Rask tilbakemelding etter møter er og viktig.

Medlemmene mener det er god sammenheng mellom tidsbruken i utvalget og de oppgaver en løser. Alternativ måtte en ha brukt mer tid i egen kommune for å løse samme oppgave. En ønsker å videreføre satsingene knyttet til Ehelse- og velferdsteknologi, folkehelse og levekår, samfunnsmedisinsk arbeid og kompetanse, kvalitet og forskning.

Utvalget avslutter med at det opplever det som utfordrende at prosessen i enkeltsaker kan bli rotete ved behandling på flere administrative nivå samtidig. Dette bør det ryddes opp i. De er og åpne for å gi Østre Agder en annen administrativ tilknytning. Østre Agder som en enhet i Arendal kan det stilles spørsmål ved. Utvalget mener og at det er en utfordring i at Østre Agder skoleforum mangler ressurser dersom en i fellesskap skulle ta fatt i levekårsutfordringene.

Medlemmene er samstemt i at samarbeidet på dette feltet bør videreføres.

2.2.3.1 Fagutvalg for eHelse og velferdsteknologi

Utvalget gir tilbakemelding på at arbeidsfeltet er hensiktsmessig og kontinuerlig i utvikling. Derfor må en være kritisk til hvilke felt en har kapasitet til å satse på. Agderprosjektet (felles anskaffelse av varslingsteknologi) må prioriteres.

Det er avgjørende for Østre Agders samarbeid omkring eHelse og velferdsteknologi at vi har en egen koordinator for eHelse og velferdsteknologi. Tett samarbeid med IKT Agder og DDØ er avgjørende for å klare å implementere nye løsninger. Viktig at alle åtte kommuner involveres i arbeidet. Felles kompetanseheving er avgjørende for overgangen til bruk av ny teknologi. Det er skapt en delingskultur mellom kommunene på arbeidsfeltet.

Vi bør bedre den digitale informasjonsflyten vedrørende satsningen på arbeidsfeltet. Det forutsetter mer systematisk bruk av Østre Agders nettsider.

Fagutvalget mener at vår felles satsning på dette felt har forutsetninger til å hente inn eksterne midler til utviklingsarbeid på feltet.

Fellessatsingen tar tid, men det oppleves som nyttig for å i framtiden kunne ivareta kommunenes tjenesteproduksjon. Medarbeiderne oppfatter at samarbeidet på dette felt absolutt bør videreføres.

2.2.3.2 Fagutvalg for kommuneleger

Spørsmålet om samarbeid på dette feltet drøftet kommunelegene samlet, men tilbakemeldingen til sekretariatet skulle skje fra det enkelte medlem. En har gitt tilbakemelding.

Fagutvalget for kommuneleger har et klart definert fagområde og at bruk av tid i dette fellesorganet har nytteverdi. Oppmøtet er en utfordring.

2.2.3.3 Tilbakemelding av KØH og legevaktoverlege

Tilbakemelding fra overlege for KØH og legevakt gis med noe forbehold på grunn av kort tid i stillingen:

KØH inngår i kommunenes felles innsats for å håndtere samlet effekt av eldrebølge og Samhandlingsreform. Forankring av KØH-tilbudet i de små kommunene, og i de fleste legemiljøer, kan synes svak. Tilbudet benyttes mindre enn pro rata av små kommuner. Klinisk dokumentasjon ved innleggelser er som hovedregel svært mangelfull fra innleggende leges side, hvilket er en risikofaktor og kostnadsdrivende. Det er behov for systematisk økning av sykepleiernes kompetanse på observasjon av geriatrike og multimorbide pasienter. KØH bør kunne bli en faglig bastion og bidra til nødvendig kompetanseheving i resten av kommunehelsetjenesten. KØH-legenes arbeidsplaner blir nå justert med sikte på bedre ressursutnyttelse. Virksomhetsregistrering endres for å bedre ressursstyringen. KØH-bruk vil neppe stabilisere seg statisk, troligst vil den måtte øke; ressursbehovet må vurderes løpende opp mot de oppgaver dette medfører sammenslutning.

2.2.4 Østre Agder skoleforum

En har bevist begrenset fagfeltet virksomheten skal dekke til skole, og mener derfor at en arbeider innenfor en klar ramme. Det er behov for å styrke Østre Agders rammer på arbeidsfeltet for å følge opp de regionale strategiene på utdanningsfeltet fastsatt gjennom arbeidet med Regionplan Agder. Samtidig ønsker en å vurdere mandatet for Østre Agder skoleforum med bakgrunn i at behovene endres over tid. For å styrke arbeidet på sektoren bør målene konkretiseres og satsninger må baseres på kommunenes opplevde behov for felles satsninger. Skoleforum må spisse sine satsingsfelt og begrense antall for å kunne oppnå resultat. Tilstrekkelig prosjektressurser er en forutsetning for å oppnå de mål vi setter oss.

Skoleforum ønsker å bidra til at det skapes en delingskultur i sektoren og en har en ambisjon om å bidra til kvalitetssikring av kommunenes innsats på feltet.

Sammensetningen er hensiktsmessig med en forutsetning om at kommunene har anledning til å stille med ekstra medarbeidere ut fra hvilke saker som står på dagsorden. Med bakgrunn i at en henter inn mange eksterne ressurspersoner til møtene så er det avgjørende at alle kommuner stiller.

Møtefrekvensen i utvalget er hensiktsmessig, men en bør vurdere om en ved enkelte tilfeller der særlig omfattende tema drøftes bør kunne utvide tidsrammen fra 3 timer.

Skoleforum vil vurdere om det er hensiktsmessig å etablere undergrupper for å samordne kommunenes utviklingsarbeid innenfor sektoren. Arbeidet i Østre Agder skoleforum bør videreføres, med tilpassede satsninger ut fra kommunenes behov.

2.2.5 Fagutvalget for felles anskaffelse og drift av veilys

Arbeidsgruppen på dette feltet opplever å arbeide etter klare mål og fullmakter. De understreker at en ut over møtevirksomhet har utstrakt kontakt på mail. Samarbeidet har bidratt til økt kompetanse på arbeidsfeltet. Det gir trygghet for å drive innovasjonsarbeid.

Sekretariatsfunksjonen er godt ivaretatt på feltet og tidsbruken på møter står i forhold til kommunenes behov. Tilbakemeldingen fra kommunene er at de er tilfreds med det som kommer ut av våre felles satsinger som felles veilysnormal og felles anskaffelser. De tilrår at samarbeidet videreføres på dette feltet. Noen understreker at de er helt avhengig av samarbeid på dette feltet. Det blir og fra en kommune påpekt at det kan være hensiktsmessig å repetere målene for samarbeidet blant deltakerne.

3 Avsluttende kommentarer fra sekretariatet

I tillegg til den foregående teksten er det etter sekretariatets syn noen vinklinger som bør inngå i drøftingen.

Bred forankring

Vedtektene legitimerer at Østre Agder påtar seg ansvar når bare noen kommuner er initiativtakere, men sekretariatet oppfatter det som en styrke når fellessatsninger er bredt forankret. Det gjelder både når Østre Agder iverksetter utviklingsprosjekt og ved etablering av felles driftstiltak. Samtidig forutsetter dette at kommunene som deltar opplever nytteverdi av det pågående arbeidet. Østre Agder og vertskommuner for enkeltprosjekt opplever at det å skape involvering fra samtlige kommuner kan være utfordrende. Kanskje må svaret på dette være å avtale hvem som skal med fra hvilket tidspunkt i starten av større felles prosjekt. Noen skal da kanskje være med i utviklingsfasen, mens alle involveres først når anbefalte løsninger foreligger.

Selv om prosjekt kan iverksettes uten egenfinansiering fra medlemskommunene ut over bruk av medarbeideres tid, så skal en bygge på vedtak om deltakelse fra kommunene. Derved sikrer en et eieransvar for felles prosjektet i Østre Agder fra alle medlemskommuner som ønsker å delta.

Konklusjon og anbefalinger

- Prinsippet om at også prosjekter for få kommuner kan iverksettes innenfor rammen av Østre Agder videreføres.
- Under arbeid med nye felles prosjekt eller tjenester skal en tilstrebe bred deltakelse fra medlemskommunene.
- Iverksetting av prosjekt i Østre Agders regi bygger på vedtak om deltakelse fra det enkelte kommunestyre.

Ryddig prosjektstyring og utredningsprosesser

Det er viktig å styrke systematikken i samarbeidet knyttet til igangsetting av prosjekt. Sekretariatet har begrenset kapasitet til å iverksette prosjekt slik at disse som hovedregel iverksettes ved at en eller et par kommuner påtar seg et vertskommuneansvar.

Regionen har hatt gode erfaringer med å benytte ekstern bistand til utredninger. Eksempler på utredninger som er løst på denne måten er barneverntjeneste for fem kommuner og grunnlag for strategisk næringsplan.

En viktig premis ved iverksetting av nye prosjekt er at en i vedtaket tar stilling til hvem som skal være prosjektgruppe, og hvilke fullmakter prosjektgruppen er tildelt.

Konklusjon og anbefaling

- Prosjekter som iverksettes i regi av Østre Agder skal bygge på en projektskisse med mål for prosjektet, premisser for tildeling av ressurser til prosjektet og tidsplan for oppstart, midtveis rapportering og avslutning.
- Styret har ansvar for å initiere utredninger i regi av Østre Agder og gi tidsrammer for arbeidet og eventuelt stille midler for ekstern bistand til rådighet.

Ryddige beslutningsprosesser mellom Østre Agder og besluttende kommuner

Østre Agder er ansvarlig for å sikre felles beslutningsunderlag for behandlingen av forslag til iverksetting av utredninger eller etablering av felles interkommunale tjenester. Styret gir en anbefaling til vedtak i kommunene i den videre behandling.

Kommunene forplikter seg til å legge saken fram for videre behandling, men det står administrasjonen fritt om de vil bygge saksutredningen på det forslag som foreligger fra Østre Agder. Det er ellers et premis at rådmannen i sin saksbehandling overfor

kommunestyret/bystyret foretar en vurdering av hensiktsmessigheten av det foreliggende forslag for egen kommune.

Så snart bystyret/kommunestyret har behandlet saken informeres sekretariatet om de beslutninger kommunen har fattet. Når det foreligger vedtak fra alle deltakende kommuner informeres styret om dette.

Dersom en eller flere kommuner fatter vedtak som endrer forutsetningene knyttet til prosjekt eller tjeneste organisatorisk eller økonomisk så legger en til grunn at saken må ut til ny behandling i kommunene basert på de endrede forutsetningene. Dette leder til tunge beslutningsprosesser, men er helt nødvendig for å sikre demokratisk forankring av alt som iverksettes.

Konklusjon og anbefalinger

- Kommunestyret/bystyret fatter vedtak om etablering eller avvikling av interkommunale tjenestetilbud. Styret i Østre Agder skal gi en anbefaling før slike vedtak fattes og sekretariatet skal utarbeide et beslutningsunderlag for behandlingen i kommunene som kommunene står fritt til å benytte.
- Kommunestyret/bystyret fatter vedtak om deltakelse i prosjekt i regi av Østre Agder.
- Når premissene for samarbeidstiltak endres gjennom manglende sammenfall mellom kommunenes vedtak, eller når planlagt ekstern finansiering ikke kommer på plass må kommunene behandle saken på nytt med grunnlag i endrede forutsetninger.

Framtidig styresammensetning

Administrasjonen anbefaler at drøftingen av dette spørsmål overlates til den politiske ledelse.